

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy óra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-haásbos petit sor egyszer 20 fill,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, május 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az aradi Kamara ünnepe.
- Az Atletikai Klub válsága.
- Megszűnt a technikai obstrukció.
- Véget ért a budapesti forradalom.
- Az aradi általános sztrájk.
- Mit tett a kormány?
- Ki a gyilkos?
- Kizártak két képviselőt a parlamentből.
- A király véleménye a forrongásról.

A tüntetések után.

Arad, május 24.

A képviselőház a jövő hét szerdájáig elnapolta üléseit. Parlamentí szünidőre alig várt még komolyabb munka, mint most. Ez a feladat: a béke keresése.

Az ellenzéki pártok közül az egyik lelkiismeretlenül folytatta, a többi pedig egykedvűen tekintette az obstrukciót: most láthatják annak következményeit. A csütörtöki véres tüntetések, amelyek ma reggel újabb pusztító zavargásokban ujjaltak ki, nem következtek volna be, ha az ellenzék a kezdettől fogva komolyan veszi számba azokat a körülményeket, amelyek most már világosan állanak az előtérben. Az egyik: hogy a véderő-reform letárgyalása és ezzel együtt a parlament normális tanácskozási rendjének helyreállítása olyan elodázhatatlan szükség, amelynek útjában már nem állhat tovább a kisebbség akadékoskodása. A többség a helyzet parancs-zavának engedelmeskedik, amikor a maga összetartásának, egységének szilárd erejével az obstrukciót annak eddigi medréből kiszorítja. A másik tanúsága pedig az eseményeknek az, hogy azok a politikusok, akik a tömegek indulatait fölkeltek, anélkül, hogy azokon uralkodni is tudnának, — felelősök minden következményért, amelyvel ezeknek a könnyen lobbanó, rombolni és véret kockáztatni kész indulatok kitörése jár.

A véres, forradalmi színű események nem maradhatnak tanúság nélkül. A legfőbb tanúsága ezeknek az, hogy a jelszavakkal való könnyelmű játékot folytatni nem szabad, hanem az ellenzéknek végre rá kell térni arra az utra, amelyet eddig az obstrukció győzhetlenségébe vetett: elbizakodottság, vagy talán az utca támogatásának titkos reménye miatt felhasználni nem akart, a komoly béketörekvések ösvényére. Az obstrukció sorsa már meg van pecsételve. Kettő között lehet választani: vagy leszereli az ellenzék azt önként, férfias belátással, vagy pedig megtörik az a munkapárt erélyén, akadályt nem ismerő, határozott akcióján. Ez az utóbbi már kezdetét is vette és fel nem tartóztathatóan halad a teljes eredmény felé, ha szükség lesz rá. Nincs azonban senki, aki ne látná örömet, ha ezt az utóbbit mellőzni lehetne és ha a parla-

ment rendes állapota e nélkül, a megegyezés békéje útján lenne visszaállítható.

A főváros utcáin történt szomorú események pedig szintén az ellenzék lelkiismeretéhez szólnak. Aki meggondolatlan lépésre esal valakit olyas valamiért, aminek balsikeréről előre meg lehet győződve, — az a valaki az izgatás, az ugratás legsúlyosabb bűnét követi el. A Justh-párt, anélkül, hogy a demokratikus választóreform mielőbbi megvalósításáért komoly lépéseket tett volna, az általános és titkos választójog vértanujaként igyekezett szerepelni, amikor bukása meg volt pecsételve. Ezzel a helyzettel hívta ki a munkásság tüntetését, amelyben azután a parlamenti folyosómartirok helyett igazi vértanúk estek áldozatul. Pedig a Justh-párt nem a választójognak, hanem az obstrukciónak, a maga oktalanságának mártirja; s ha akarta, neki állott volna leginkább módjában a választójog olyan kiterjesztését siettetni, amely a munkásság képviselőinek első csoportját bizonyára behozza a magyar törvényhozásba.

Megrendítő események és válságos napok közelebb szokták hozni az izgalomban elvakult, vagy egyébként elfogult embereket a belátáshoz. Az ellenzék, ha a legutóbbi napok eseményeinek hatása alatt ehhez a lehiggadáshoz eljut, megtalálja a békéhez vezető utat is. A békének alapja ma is megvan: az az ajánlat, a melyet Lukács László a Ház tanácskozásainak megkezdte előtt tett. Hogy a tárgyalások több reménnyel kecsegtessenek, mindenesetre szükséges, hogy a Kossuth-párt adja kölcsön a maga nagyobb tárgyilagosságát a Justh-párt megtérése mellé, s közös megállapodással tárgyaljanak a miniszterelnökkel, aki a békés megegyezésre való hajlandóságot ma ismételtén kifejezte.

Legyen ez egyszer Karácsony helyett Pünkösdi a béke ünnepe: segítsék ezt elő azok, akik maguk előtt láthatják a politikai meggondolatlanságnak művét. Ha a lelkiismeretnek egy lehellele él bennük: akkor borzadva kell visszafordulniok az utról, a melyet eddig tapostak, a maguk kárára, és sajnos, mások bérére és veszélyére.

Képviselők lovagias ügye. A képviselőház mai ülésén a kormánypárti Paál Alfréd Justhék felé kiáltotta, hogy mindennek Justh Gyula az oka. Ábrahám Dezső felindultan kiáltotta vissza: Ne beszéljen ilyen gázságokat! Paál Alfréd a kijelentésért az ülés végén provokálta Ábrahám Dezsőt. — Polonyi Dezsőnek Beöthy Pál képviselőházi alelnökkel támadt afférjából kifolyólag a felek ma délután fél öt órakor pisztolypárbajt vívtak. Egyszer váltottak golyót, sebesülés azonban nem történt. A felek kibékültek.

Kizártak két képviselőt a parlamentből.

(A képviselőház ülése. — Elnapolás szerdáig.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 25.

Csöndesen kezdődött, de hamarosan lármássá fajult a Ház mai ülése is. Tisza István annak a bejelentésével kezdte az elnöklést, hogy elnökké választása miatt letette bizottsági tagságait. Bejelentette azután, hogy Antal Gézának, Györffy Gyulának és Mezőssy Bélának a tegnapi zavargások dolgában sürgős interpelláció előterjesztésére adott engedelmet.

Nyomban ezután izgatottá vált a baloldal: Darvai Fülöp, a mentelmi bizottság előadója tette meg előterjesztését a tegnapi és a tegnapielőtti ülésen a bizottság elé utasított képviselőkre nézve. Bikády Antal, Polónyi Geza és Kovács Kálmán mentelmi ügyében azt javasolta a bizottság, hogy a Ház megkövetésére ítéltesse nek.

(Kizártak két képviselőt.)

De fölzudulást keltett a baloldalon, amikor az előadó azt a javaslatot terjesztette elő, hogy Kovács Gyulát, aki a szavazó urnát le akarta rúntani, *hermine napra zárja ki a Ház, Rith Endrét pedig ismételt rendezavarásáért nyolc napra zárja ki; ezenkívül Kovács Gyulának a büntetőtörvénykönyvbe is ütköző cselekedete miatt utasítsa az igazságügyminisztert a további lépések megtételére.*

— Mentelmi kéjgyilkosság! — kiáltotta a terembe Zboray Miklós s a baloldal percekig háborgott a szigorú ítélet hallatára.

Az óriás zajban Tisza István egymásután utasította rendre Polónyi Dezsőt, Justh Gyulát, Kovács Gyulát, Sümege Vilmost, de a láрма csak nagynehezen ült el. A baloldal azt követelte, hogy a bizottság javaslatáról vita induljon meg, Tisza azonban a házszabályokra való hivatkozással nyomban elrendelte a szavazást s a legnagyobb zajban minden egyes képviselő ügyében külön-külön megszavaztatta a Házat.

Kovács Gyula, akit a legsúlyosabb ítélet ért, a szavazás közben és után újra meg újra nagy haraggal, kiabálva fogadkozott:

— *Törvénytelen határozatnak nem engedelmeskedem! Bejövök akárhogy!*

Ezért aztán az elnök ismét javaslatot tett hogy a Ház Kovácsot újra a mentelmi bizottsághoz utasítsa, amit a többség nagy taps között meg is szavazott.

(Zárt ülés.)

A szavazás közben a baloldaltól zárt ülést kérő ívet vittek föl Tiszának, mire a zárt ülést feltizenkettőkor el is rendelte.

A zárt ülésen Apponyi Albert gróf szólalt föl elsőnek. Elítélte a tanácskozásnak házszabályellenes vezetését s igen komoly hangon figyelmeztette a többséget, hogy álljon meg azon a végzetes uton, amelyen megindult, mert különben a felelősség Isten és emberek előtt rá fog háramlani mindazért, ami történhetik.

Ugyanígy értelemben szólalt föl Holló Lajos és Kossuth Ferenc is. Polónyi Geza pedig kijelentette, hogy nem fog engedelmeskedni olyan többség határozatának, amelyről az a hír van elterjedve, hogy megpróbálta az államkincstárt és közpénzen választotta meg magát.

Szmrecsányi György és Giesswein Sándor után Hock János szólalt föl, aki azt mondotta, hogy ha már alkotmányrombolásra kerül a sor, inkább egy királyi oroszlan tépje szét alkotmányunkat, mint kétszázötven patkány.

Elnök ezért Hockot rendreutasította.

Kovácsy Kálmán a Ház határozatából kifolyólag megkövetelte a Házat. A többi képviselő, akit a képviselőház megkövetésére ítéltek nem volt jelen.

Ezután az interpellációkra került a sor, Erőrlapunk más helyen számolunk be.

A képviselőház szerdái — a pünkösdi ünnepek miatt — nem tart ülést. A legközelebbi ülés napirendje a véderőreform.

Az Atletikai Club válsága.

(A felekezeti heccelődés következményei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Megirtuk, hogy az Aradi Atletikai Clubot a választmány néhány tagjának viselkedése felrobbantotta. A szerdai választmányi ülés határozata nagy konsternációt keltett az egyesület komolyabban gondolkodó tagjaiban és az aktív vezetőség lemondásának, a szaporodó kilépéseknek hatása alatt Szakolczay Lajos ügyvezető elnök ma délután fél hat órára rendkívüli választmányi ülést hívott össze.

A választmányi ülésen a szerdai felekezeti hecc rendezői közül Alt János és Vass István dr. jelentek meg és felszólalásaikban hevesen tiltakoztak az ellen, hogy őket vallásfelekezeti elfogultság vezette volna a multkor szavazásnál. Ekhardt István, Valerián László és Nyáry István az ominózus határozat hatását látva tegnap és ma lemondtak a választmányi tagságról. Hosszabb vita után, amelynek során élesen megtámadták a lemondott vezetőséget, mégis az a jobb belátás győzött, hogy a mult választmányi ülés határozatát reparálni kell. Kissé nehezen találták meg a reparálás módját, de végül Múlek Lajos dr. közjegyző indítványára azt határozták el, hogy a kérdéses határozatot hatályon kívül helyezik. Kepes Ármán tanárt egyhanguan felveszik az Aradi Atletikai Club tagjai közé és reámutatnak arra is, hogy a tegnapi ellenkező határozat nem felekezeti elfogultságból, hanem tévedésből hozták. Ezt a határozatot még azzal is megtoldották, hogy a lemondott vezetőséget bizalmukról biztosítják és megkérik arra, hogy tartsa meg állását, a kilépett tagok pedig vonják vissza kilépésüket.

A választmányi ülésről a következő hivatalos értesítést adták ki:

„Az Aradi Atletikai Club mai választmányi ülésén folyó hó 22-iki választmányi ülés azon határozatát, hogy Kepes Ármán tanárt tagjai sorába fel nem veszi, hatályon kívül helyezi. Kijelenti egyúttal, hogy előbbi határozata nem felekezeti tendencián alapult, hanem tisztán sport szempontokon alapuló téves elvi felfogás folyományára. Kepes Ármán tanár egyéni korrektsége ellen semmi tekintetben kifogás nem emelhető, így őt a választmány szívesen üdvözli, alapszabályszerűen felveszi és erről őt jegyzőkönyvi kivonatban értesíti. Kijelenti továbbá, hogy az Aradi Atletikai Clubot sem tagfelvételeknél, sem egyéb működésében felekezeti tendenciák nem vezérelték és nem vezérlék. Végül a fenti incidensből kifolyólag kilépett elnök, tisztviselőket és tagok iránt a választmány bizalommal viseltetik, — ez uton is felkéri, hogy e sajnálatos félreértést kimagyarozottnak véve ne fosszák meg az egyesületet eddigi tevékeny működésüktől.

A választmány újabb határozatáról Kepes Ármán tanár az Aradi Közlöny munkatársára előtt így nyilatkozott:

— A felvételemről szóló határozatot nem veszem tudomásul. A Clubba nem lépek be, mert nem kívánok az egyesületnek tagja lenni addig amíg ott ilyen „tévedések“ megtörténhetnek.

A kilépett vezetőséget sem elégitette ki az elintézés és a következők közlését kérte:

— Az AAC, választmányának határozatáról értesültünk. Azt reánk nézve kielégítőnek nem találjuk. Ugy a lemondásra, mint a kilépésre vonatkozó elhatározásunkat fentartjuk,

mert szoktat az okokat, amelyek bennünket elhatározásunkra birtak a határozat hozatala után is fennállónak tartjuk. Ifj. Vas Gusztáv, Neidenbach Emil, Petrán György, Sipos Sándor, ifj. Boros Károly, Rudnyánszky Endre.

A klub válságát tehát nem sikerült megoldani és előrelátható, hogy az Atletikai Club tagjai közül még sokan követik a kilépettek példáját. Erre határozza magát Szakolczay Lajos ügyvezető elnök is, miután ma eredménytelenül kísérelte meg az ellentétek kiegyenlítését. A bomlásnak csak az vetett véget — így mondják a disszidens sportemberek — ha a kinos eset előidézői: Alt János és Vass István dr. elhagyják az egyesületet.

Az aradi Kamara ünnepe.

(Előkelő vendégek Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma folytatta jubilaris ünnepségeit. A negyven éves főnállás diszközgyűlésére tegnap este érkezett Aradra Szűry János miniszteri tanácsos és Mály Ferenc dr. műszaki főtanácsos. Kálmán Gusztáv államtitkár a politikai zavarok miatt nem jöhett el Aradra.

Dél előtt tíz órakor tartotta meg a Kamara diszközgyűlést Ottenberg Tivadar kamarai elnök elnöklété alatt. Ottenberg Tivadar hosszú beszédben üdvözölte az aradi Kamara vendégeit.

A tartalmas megnyitóból a következőket közöljük:

Méltóságos miniszteri tanácsos ur! Igen tisztelt vendégeink! Tisztelt Közgyűlés! Munkában eltöltött négy évtizedes működés után Kamaránk magas és komoly pillanathoz érkezett a mai napon. — Ünnepeit ül e város és a kamarai működés által felölelt négy vármegye kereskedő és iparos közönsége s ez az ünnep két okból kedves nekünk: egyrészt alkalmat nyújt ahhoz, hogy visszatekintvén a négy évtizedes multra, összehasonlitsuk evvel a jelennek fejlettebb, virágzóbb állapotait, kereskedelmünknek és iparunknak igazán nagy haladását, másrészt alkalmat ad arra, hogy szívünk minden őszinte érzésével, magyar vendégszeretetünk minden jelével, tiszteletnek és a rokonszenvenek el nem takarható megnyilvánulásával üdvözöljük azokat, akik szívesek voltak felkeresni bennünket Kamaránk e nevezetes ünnepén, akik eljöttek, hogy jelenlétükkel emeljék ünnepünk fényét, hogy országos jelentőséget kölcsönözzenek a mi jubileumunknak. Üdvözlőnk és mély köszönetünket fejezzük ki ezért elsősorban Szűry János miniszteri tanácsos ur ömeltóságának, aki nemesak mint a kamarai ügyosztály érdemű vezetője, hanem egyszersmind a kereskedelmi miniszter ur ő excellenciája és Kálmán Gusztáv államtitkár ur ömeltósága képviselőtében szíves látogatásával megtisztelt. Mi ez alkalommal is biztosítjuk ömeltóságát arról — s úgy vélem, hogy ezt a kijelentést felhatalmazás nélkül az ország összes Kamaráinak nevében tehetem, hogy nem találhat ebben az országban külön, odaadóbb, őszintebb és megbízhatóbb munkatársakat az ő fontos hivatásának betöltésében, mint éppen a Kamarákat, amelyek a hatósági jellegű intézmények elfogulatlanságával és komolyságával, a tulzásoktól és szertelenségektől való óvakodásával, másrészt pedig az igazi érdekképviselet őszinteségével áll szemben avval az igazán sok jóakarattal, amelyet a kereskedelmi miniszterium részéről állandóan, a jelenlegi miniszter ur részéről pedig különösen is tapasztalunk. Legyen meggyőződve méltóságod, arról, hogy a Kamarák, amelyek a kereskedő és iparos osztály egész egyetemét magukba foglalják, mély és őszinte hálára vannak méltóságodnak és a miniszter urnak kötelezve s igaz ragaszkodással és tisztelettel veszik körül öngyméltóságának annyira rokonszenves személyét.

Nem kisebb a hálánk városunk országgyűlési képviselője és Kamaránk illusztris levelezője: Tisza István gróf ő excellenciája iránt, akit csak az ő valóban nagy és fontos politikai elfoglaltsága tartott vissza attól, hogy körünkben megjelenjen és az aradi kereskedők és iparosok időszerű pana-

szait és kívánságait meghallgassa. Ösmerve azt a végtelen lelkiismeretességet, mely ő excellenciája minden ténykedését jellemzi, bizonyosra vesszük, hogy ama kívánságoknak, terveknek és eszméknek, amelyek ünnepi közgyűlésünk során itt ma felvetődni fognak, ő további utjokon szószólójuk és támogatójuk lesz. Megvallhatom őszintén: a Kamara elnöksége némi habozás után állította össze a mai diszközgyűlés programját akként, hogy azon ne csupán kölcsönös üdvözlések és ünnepi szónoklatok, hanem néhány komoly és a helyi jelentőségen tülemelkedő ügy is szerepeljen. — Ez a Kamara 40 éven át becsületesen munkálkodott, illeik, hogy ennek jubileumát is munkával ünnepelje. Ezt az elhatározásunkat megkönnyítette az a tudat, hogy vendégeinkben a magyar kereskedelem és ipar érdekeinek olyan lelkes szószólóit, olyan hivatott képviselőit üdvözölhetjük sorainkban, akik a kereskedő, iparos és munkás osztálynak minden ügye, minden baja, kívánsága, óhaja iránt érdeklődnek. Ünnepeink programja úgy hozta magával, hogy az ország valamennyi Kamarájának kiküldöttet vehetnek közgyűlésünkön s mulasztást követnek el, ha őket közös tanácskozásaink keretén kívül is, itt a mi közgyűlésünkön, kollegialis szeretettel nem üdvözölném.

Azután visszaillesztést vetett a Kamara alakulására s méltatta ama jeles férfiakat, akik az alapításban részt vettek.

Szűry János miniszteri tanácsos válaszolt az elnöki megnyitóra.

— Hivatalosan, de mint magánember nagyon jól ismerem az aradi kereskedelmi és iparkamarát és működését — mondotta a miniszteri tanácsos. — A jövőben nagy feladatok várnak a kereskedelmi és iparkamarákra. Nagy szociálpolitikai törvények vannak készülőben és régebbi törvényeket is meg fognak hosszabbítani, így például az iparfejlesztésre szóló törvényt.

A miniszteri tanácsos ezután ismertette az iparfejlesztésről szóló rendkívüli fontosságú törvény meghosszabbításáról szóló tervezetet. Az iparfejlesztési törvény már a legközelebbi esztendőben lejár, mert annak idején záros terminushoz kötötték érvényét. A kereskedelmi miniszterium most a törvény érvényének meghosszabbításán dolgoznak.

Varjassy Lajos polgármester ezután Arad városa nevében üdvözölte a Kamarát és vendégeit.

Utána Gaál Jenő főrendiházi tag mondott el rendkívül érdekes emlékeket abból az időből, amikor ő volt az aradi kereskedelmi Kamara titkára. Visszaemlékezett a Kamara negyven esztendő előtt történt alakulásának epizódjaira.

A következő felszólaló Tauszig B. Hugó, a marosvásárhelyi kereskedelmi Kamara elnöke volt, aki melegen üdvözölte az ünneplő kamarát és annak vezetőit.

A diszközgyűlést a Kamara rendes közgyűlése követte.

A közgyűlések után délben Szűry miniszteri tanácsos több küldöttséget fogadott, ezután pedig a Központi szállodában gyűltek össze a jubilaris ünnepség vendégei Ottenberg Tivadar kamarai elnök ebédjére.

A fényes lakomán mintegy 150 vendég vett részt. Az első pohárköszöntőt Ottenberg Tivadar mondta és fordulatokban gazdag beszédében Szűry Jánost éltette, Szűry pedig Ottenbergre üritette poharát. Gaál Jenő Varjassy polgármestert éltette. Pohárköszöntőket mondtak még Varjassy polgármester, Szakács Péter, Nagy Sándor dr., Somogyi Gyula dr. és még számosan.

Délután néhány gyártelepet tekintettek meg. Holnap a vendégsereg Brádra és Menyházára megy.

Harc a zentai mandátumért. Zentáról jelentik: Ma folyt le itt a választás. Jelöltek Teleszky János dr. pénzügyminiszter munkapárti és Fernbach Károly Justh párti. Elővigyázatból a 46 főnyi csendőrszakaszt megerősítették. Ideérkeztek továbbá a szabadkai 86 gyalogezred két százada és a 8. huszárezred 40 főnyi kirendeltsége. A pártirodák és a választási helyiségek kettős katonai kordonnal vannak elválasztva. Meglehető az izgatottság és a választók között kisebb összetűzések történtek. A szavazás kilenc órakor a legnagyobb rendben kezdődött.

Este 8 órakor a szavazatok állása a következő volt: Teleszky 749, Fernbach 715 szavazatot kapott. A végkzdelem igen heves.

Az I. szavazatszedő küldöttségénél 11 órakor kitűzték a zárórát. Az utolsó órában ez volt az arány 9 órakor Teleszky 806, Fernbach 775, 10 órakor Teleszky 838, Fernbach 835, fél 11 órakor Teleszky 850, Fernbach 858, 11 órakor Teleszky 896, Fernbach 896, Választás vége hajnalra várható.

Véget ért a budapesti forradalom.

(Béke a munkások között. — A csütörtöki rombolás.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 24.

A szocialista pártvezetőség csütörtökön éjszaka tudatta a munkássággal, hogy a sztrájkot megszünteti, tehát ma reggel megjelentek a munkások a kőbányai és a váci-uti gyárak előtt, hogy megkezdjék a munkát. Nagy meglepetésükre zárva találták a kapukat, a melyeken hirdetmény tudatta, hogy június 5-éig szünetel az üzem, mert félt, hogy a munkásság harciasabb eleme benn a gyárban folytatná a tegnapi megkezdett rombolást. Ez a kizárás rendkívül elkeserítette a munkásságot s teljes dühvel támadt rá a gyárakra. Mindenfelé rombolt, gyújtogatott, barrikád harcot vívott a rendőrséggel és katonasággal s órák hosszúság tartott, a míg meg bírták őket fékezni. Ez idő alatt tömérdek kár esett és számos ember megsebesült.

Gyújtogatás a Váci-uton.

A Váci-uton kora reggel csak a rendőrség tartott őrszolgálatot, katonaság nem volt, mert csak későbbre rendelték oda őket. Ezért aztán a munkások eleinte szabadon garázdálkodhattak, mert a rendőrök gyöngéknék bizonyultak ellenük.

A zavargók először is a villamos kocikat támadták meg, összerombolták őket s néhányat elégették. Az utcai lámpások fejét letörték s a szabadon ömlő gázt meggyújtották.

A 23-os órszobát, a hol már tegnap is garázdálkodtak, felgyújtották s minden elérhető anyag elhamvadt benne.

A forradalmi tömeg ezután a váci-uti gyárak megostromlásához fogott. Középpont zúdított rájuk s felgyújtották a kerítésüket.

A Lehel- és Bulesu-utca sarkán az elfogdosott szekerekből barrikádot emeltek a támadó lovasrendőrség ellen, a mely csak sor-tüzzel bírta szétütni a tömeget.

A csavargyárban azok a munkások, a kik tegnap dolgoztak, összetűzték a zavargókkal s kölcsönös revolverharc kerekedett köztük.

A Lang-féle gyárat felgyújtották, de a rendőrség elűzte a tömeget, azután sikerült eloltani a tüzet.

Lángborították még a Viktóriamalom és a Neuschloss-féle gyár kerítését is, amelyet egy elfogott petróleumszállítmánnyal öntöttek le.

Reggel nyolc órára Boda Dezső dr. főkapitány intézkedésére katonaság sietett ki a Váci-utra s később kétszáz lovascsendőr is megjelent ott.

A nagy fegyveres erő azután tíz órára széjjelszórta a tömegeket a főutvonról. Később hozzáfogtak a mellékutakba menekült zavargók elűzéséhez is, miközben természetesen számos sebesülés és letartóztatás történt.

Más zavargás.

A kőbányai-uti gyárakból kizárt munkásság megostromolta a gyárakat, de csak a közáporral tett kárt, mert a gyújtogatásban megakadályozta őket az idejében érkezett katonaság és rendőrség. Néhány villamoskocsit itt is erősen meg rongáltak.

A szétvert tömeg az Orczy-utat özönlötte el és szétrombolta a káldáridt.

Zavargás volt a vas- és fémmunkások Thökoly-uti szakszervezete előtt is, a hol több villamos-kocsit fölborítottak.

Az Angyal-földi-ut 18. száma alatt épülő ház állványait lerombolták és felgyújtották.

Délelőtt tizenegy órakor több teherszállítóautón rendőrök robbogtak ki Ujpestre, mert a tó-utcai Főbusz villamossági gyárat megostromolták a munkások.

Tizenkét órakor annak a tömegnek egy része, amely a „Zöld-vadászból” s a melyben komoly munkás nem igen akadt, megostromolta az Angol-parkot, amelyet csekély számú rendőrség védelmezett. Az ostromlók revolverből röllettek a rendőrökre, akik erre sortűzet adtak. A harc ezzel véget is ért. A zavargók közül számosan megsebesültek, egynek az állapota halálos, mert egy golyó a hasába furódott.

A Magyar-angol aszfaltgyár segítséget kért a főkapitányságtól, mert a gyár mögött kátrányból máglyát gyújtottak.

A Thökoly-uton és a Murányi-utca környékén öt-hat szurony-roham volt. A zavargók mindannyiszor széjjelszaladtak, de újra összegyűltek és tovább romboltak.

Budán, a Röck-gyár előtt nagyobb tömeg gyűlt össze és fenyegetőző állást foglalt el. Lovasrendőrök zavarták széjjel.

Ujpest határában és a Váci-uton zavargások elfojtására a rendőrség energikusabb intézkedéseket tett. Ezek végrehajtására a főkapitány kiküldte a Váci-utra Kreesányi Kálmán főkapitányi helyettesét, aki személyesen vette át a csapatokon a parancsnokságot.

Megegyezés a munkásokkal.

A szocialista pártvezetőség délelőtt tizenegy órára gyűlést hívott össze a városligeti Zöld vadász-vendéglőbe. A munkásság mindenfelől odaözönlött.

A gyűlés folyamán határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint a szocialista pártvezetőség érintkezésbe lép a gyárosokkal s azt ajánlja nekik, hogy azokkal a munkásokkal, akik tegnap nem vettek részt a sztrájkba, tovább is dolgoztassanak, a kizárt munkások érdekében pedig kezdjék meg velük a tárgyalást. Ez délutánra megtörtént és létrejött a megegyezés.

Helyre állott a rend.

Pénteken délután két órakor kapta a rendőrség az első jelentést arról, hogy a város minden részén helyre állott a nyugalom és mindenütt csend uralkodik.

Délután Lukács László miniszterelnök Boda Dezső főkapitánnyal tanácskozott, majd Asbóthtal, a gyáripárosok szövetsége elnökével folytatott megbeszélést és kérte, hogy a kizárt munkásokat vegyék vissza. A megbeszélés eredményeképpen kedden reggel az összes gépgyárakban, műhelyekben megindul a rendes munka.

Állandó katonai őrség Budapesten.

Estefelé nagyobb zavargások nem fordultak elő, a nyugalom teljesen helyreállott és csak a külvárosokban voltak kisebb összetűzések. Este nyolc órakor megeredt az eső és a zuhogó zápor csakhamar megtisztította az összes utcákat.

A miniszterelnök utasítására a katonaság és a rendőrség is megteszi az eddigi óvintézkedéseket, így tehát a főváros utcai még néhány napig katonai felügyelet alatt fognak állani. A rendőrség intézkedésére a kapukat pár napig este 8 órakor kell bezárni.

Lukács László miniszterelnök titkára kíséretében ma este Bécsbe utazott. Holnap a király előtt jelentést tesz az utcai zavargásokról és a politikai helyzetről.

Halottak, sebesültek. — Akit halottnak hittek.

Tegnap délután híre jött annak, hogy Budapesten felig-meddig ostromállapot van és hogy a városban katonai parancsnokság intézkedik. Egy felhivatalos híradás ma ezzel szemben kijelenti, hogy az államrendőrség főkapitánya a rend fenntartására vette igénybe a fegyveres erőt és annak igénybevételéről és alkalmazásáról ő rendelkezik.

A sztrájkjal kapcsolatban a rendőrség erélyes nyomozást folytat. Ma a detektívek Ujpesten és annak környékén a koresmákban és pálinkás boltokban razziát tartottak és 150 embert állítottak

elő. A letartóztatottakat lovascsendőri fedezettel vitték be a főkapitányságra. A különös menetnek nagyon sok nézője és követője akadt. A zavargás bünygyi részét a legnagyobb szigorral kezelik.

A véres zavargás áldozatai közt a legnagyobb szimpátiával és részvétellel Somlyó József diák esetét tárgyalták, akit tegnap állítólag agyonlőttek. Ma este azután megállapították, hogy Somlyó József szüleinek a lakásán fekszik és az utcai csatározások alkalmával megsebesült ugyan, de sebesülése nem súlyos.

A mentők tegnap és ma 192 sebesültet kezelték és utoljára ma délben fél egy órakor nyújtottak segélyt. A halottak száma öt.

Ahol revolvereket osztogattak.

Tudvalevő, hogy tegnap az országháztéren Richter József lovasrendőrt sziven löttek. Az eset szentani egy detektívnek megmutatták a tettest, egy szürkeruhás, softőrsapkás fiatalembert. A detektív a gyanuba vett embert: Majoros Ádám asztalossegédet, letartóztatta. Revolvert találtak nála. Majoros kihallgatása során elmondotta, hogy nem ő lötte le a rendőrt, hanem Németh József 25 éves asztalossegéd, aki azután megszökött. Ugy ő, mint barátja, a szerencsétlen rendőr gyilkosa az asztalosmunkások szakszervezeti helyiségében kapták a revolvereket azzal az utasítással, az első összetűzés alkalmával löjjenek a rendőrség embereire.

Gyűjtés a sebesülteknek

Edelsheim-Gyulai Lipót gróf tegnap délután megjelent a főkapitányságnál s ezer koronát adományozott az utcai harcok sebesültjei és a halottak hátramaradottjai részére avval a kijelentéssel, hogy erre a célra gyűjtést indít a Nemzeti Kaszinóban.

Megszűnt a technikai obstrukció.

(Együtt harcol az ellenzék. — Apponyi béke reményei.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 25.

Az ellenzéki pártok férfiai között napok óta folyik az érintkezés abból a célból, hogy közös választójogi tervezetet állapítsanak meg, amelynek bázisán az ellenzéki pártok békeakciót indíthatnak. A tanácskozás alapját Kossuth Ferenc választójogi tervezete képezi. A tervezet főbb vonalai ezek: választó lenne minden magyar állampolgár, aki huszonegyedik életévét betöltötte és magyarul írni és olvasni tud. A választók száma ilyenformán 2.200.000 lenne és az ipari munkások mintegy hetven százaléka válnék választóvá. A titkosságot a városokban proponálja a javaslat.

Apponyi Albert ma reggel nyilatkozott e tervről és a következőket mondotta:

— Remélem, hogy sikerülni fog ez alapon a békét megcsinálni. Alkalmam volt egyenként a függetlenségi és munkapárti képviselőkkel beszélni, a hangulat mindenütt a béke mellett van. Ez tehát arra mutat, hogy a sokat áhitott béke semskára meg lesz!

Az ellenzéki vezérférfiak Kossuth Ferenc lakásán csütörtökön éjjel értekezletet tartottak és végleg megállapították, hogy ezentúl együttesen fognak harcolni. Ugy a választói jog és a véderő, valamint a technikai obstrukció nem használása kérdésében megegyeztek és elhatározták, hogy együttesen fognak fellépni a munkapárt ellen. Az egyezséget a holnap délután tartandó közös értekezleten fogják végleg megkötni.

Kovács Gyula, akit tegnap a Ház a mentelmi bizottság javaslata alapján harminc napra kitiltott az ülésteremből ma kijelentette, hogy a kitiltás ellenére legközelebb meg fog jelenni az ülésen.

Barabás Béla a következő indítványt jegyezte be ma a képviselőház indítványkönyvébe:

Mondja ki a Ház, hogy az 1912. május huszonekettedikén megejtett elnökválasztás érvénytelen, mert

1. az előző elnök lemondásának elfogadása felett határozatot nem hoztak;

2. a szavazás a házszabályok 203. szakaszában előírt s a képviselőház által 1910. június 30-án elhatározott ülési határidőn kívül történt;

3. a megválasztottnak kijelentett gróf Tisza István házelnökre történt szavazás alkalmával a házszabályok 16. és 17. szakaszaiban előírt általános többség el nem éretett, vagyis a szavazásban résztvevett jogosult képviselők szavazatain az összes képviselők általános többségét nem képviselik.

Az aradi általános sztrájk.

(Katonasíjártatok az utcákon. — Véres rendőrrattak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 5.

Reggel öt órától este háromnegyed kilenc óráig készenlétben, állandó szolgálatban töltötte idejét az aradi rendőrség tisztikara és egész legénysége. Az aradi szervezett munkásság általános, politikai sztrájkja tette szükségessé az előrelátó készülődést, de az egész nap folyamán egyéb alig mutatta az aradi szociálisták tüntetését az általános választó jogért és a parlament ellen, minthogy az utcákat a rendesnél nagyobb sétáló tömegek járták végig. Este hat órakor azonban az Andrassy-téren a Szentháromság szobor előtt rendőrrattak volt és akkor a simán és nagyobb izgalom nélkül befejeződő kemény napot embervér hullása tette visszataszítóvá és sajnálatossá. *Egy ártatlan napszamos fejét hasította le a rendőrkard, aki se nem zavargott, sem nem tüntetett, sőt még csak engedély nélküli sétát sem kísérelt meg, mint a szociáldemokrata párt vezetősége.* A vezetőség ugyanis a rendőrséggel történt megállapodástól eltérőleg nem csak a rendőrség által a pártvezetőség kérelmére megállapított időben vitte tüntető sétára, hanem egy órával később újból megismételte a demonstrációt. Hogy a *rendőrtiszt* (a rendőrtisztek némelyikének véleménye szerint is) *tullótt a célon* és kardot rántott ott, ahol békés szóval és erejének prezentálásával célt érhetett volna. A vizsgálat majd megállapítja, kinek hibájából történt a felesleges kardvágás. A szociáldemokrata vezetők elhamarkodott intézkedésének konstatálása mellett meg kell állapítani, hogy a rendőrség indokolatlanul erőszakoskodott és nagy buzgalmában ártatlanokat inzultált.

Az aradi általános sztrájkról, s annak eseményeiről szóló tudósításunk a következő:

(Katonák, rendőrök, tüntetők.)

Az aradi szociáldemokrata-párt, mint azt tegnap megírtuk, a budapesti központ utasítására csütörtök este tartott ülésében kimondotta, hogy péntek reggel hat órától kezdődőleg általános munkaszünetet tart és az éj folyamán kiosztott röpiratokkal hívta fel a szervezett munkásságot a munka abbanhagyására. Tüntetésektől tartva, az összes rendőrtisztviselők és a rendőrlégénység állandóan szolgálatban volt egész nap és a főkapitány a helyőrségparancsnokságtól a rendőrség megerősítésére *katonai csapatok kirendelését is kérte.* Délelőtt 11 órakor és délután öt órakor vonult ki a 12. huszárezred egy-egy eskadronja, azonban nem került sor katonai erő felhasználására. A katonák az Acsev. palotája előtt tartózkodtak.

Reggel hat órakor kezdődött meg a munkások gyülekezése a pártvezetőségnek Szent Pál-

utcában levő irodája előtt s ez azért történt, mert ki volt adva a titkos utasítás, hogy valamennyi nagyobb ipartelep fel kell keresni, ellenőrizni kell és ha valahol dolgoznak, akkor a munkásokat akár erőszakkal is a szerszám letételére kell szorítani. Kisebb-nagyobb csoportok indultak erre a portyázó körútra, amelynek első stációja a Pécskai uti gyártelepek voltak. Három-négyszáz főre szaporodhatott a munkástömeg, mire a waggongyárhoz ért, ahol csend volt, mert a gyártelepek valamennyi műhelyében szünetelt a munka. A munkások a rendes időben megjelentek a gyártelepek előtt és csatlakoztak a városból érkezőkhöz. Innen a Westinghouse autombilgyár elé vonultak, ahol szintén munkaszünet volt és amelynek munkásai a Marseillais éneklésével üdvözölték a feléjük közeledő tömeget. Körülbelül 1000—1200 ember négyes sorokba verődve elvonult a textilgyár mellett, ahol azonban a munka nem szünetelt, mert a gyár alkalmazottai legnagyobb részét szervezetlenek.

A Pécskai-utról visszatérve a város felé az az ötletük támadt a sétáló tüntetőknek, hogy a kincstári dohánytelepi munkásokat is bevonják a választójogot követelők csoportjába és ezért a vasuti átjárón a Simándi-utra vonultak, hogy a dohánytelep elé menjenek. Ennek kapuit zárva találták és így nem tudtak bejutni az udvarra. *Döngetni kezdték a bejáratot,* amely csakhamar megnyílt és a tömeg ellepte a tágas teret.

Néhány tagból álló küldöttség ment a vezetőhöz és felszólították, hogy a mai napon szüntessék be a munkát. Eközben több szervezett munkás bejutott a műhelyekbe és csakhamar sikerült az ott foglalatostkodó munkásokat és munkásnőket a szünetelésre rábírnok. A telep főnöke azonban kiutasította a nála járt küldötteket, amiből szóváltás, majd pedig tetlegesség is keletkezett és csak a józanabb elem belátásának köszönhető, hogy komolyabb következmények nélkül fejeződött be ez a látogatás. A dohánytelepi munkásokat magukkal vive most már mintegy ezeröttszázan négyes sorokban állva a tömeg a város felé indult.

(Összetűzések.)

Ekkor azonban már a rendőrség is tudomást szerzett arról, hogy engedély nélkül nagyobb munkáscsoportosulás történt és ezért a főkapitány kiadta a parancsot, hogy harmincöt rendőr vonuljon Berez Ferenc kapitány, Grumáz László dr. fogalmazó és Vida Vilmos felügyelő vezetésével a Simándi-utra, tartóztassák fel a munkásokat és *oszlattassák szét minden áron a csoportosulókat.* A viadukt előtt találkozott a rendőrség a tüntetőkkel, utjukat állta és Berez kapitány azt a felszólítást intézte a vezetőkhöz, hogy szólítsák fel a tömeget az oszlásra.

— *Nekünk a rendőrség nem parancsol!* — kiabálták a munkások.

Berez kapitány parancsot adott a legénységnek a tömeg szétverésére.

Mikor a munkások látták, hogy nem használ az erőszakoskodásuk, kijelentették, hogy megszüntetik a tömeges felvonulást és kisebb-nagyobb csoportokban a Boros Béni-tér felé indultak.

Lármázva, zajongva érkeztek a Karolina-utcaig és itt a tüntetők ismét csoportosulni kezdtek. A nyomukban volt rendőrség felszólítását „Abcug! Le vele! Tisza-huszárok!” kiáltásokkal fogadták, úgy, hogy ismét erőszakot kellett alkalmazni és a rendőrlégénység *kivont karddal a tömegre rontott.* Különösen Bujdosó József nyomdász izgatta a tüntetőket és ezért többször megfenyegették letartóztatással.

— *Gazamberek a rendőrök! Le kell löni őket!* — kiáltotta Bujdosó, de erre már két rendőr megragadta és bevitték a városházára s Szathmáry Béla dr. kihágási bíró elé állították, aki 20 korona pénzbírsággal sújtotta. Ugyancsak előáll-

tották, Havrán József és Stomórán György waggongyári munkásokat, akiket azonban igazolás után elbocsátottak.

A tömeget így szétverte a rendőrség és ez többé nem is tett kísérletet a csoportosulásra. Zajongva, lármázva széjjel mentek és kisebb csapatokban bejárták a város utcáit tüntetve a választójog mellett és a parlament ellen.

Délelőtt folyamán még három ízben kellett a rendőrségnek közbelépnie mindannyiszor azért, mert a sztrájkolók dolgozó munkásokat meg akartak akadályozni foglalkozásuk folytatásában. Glück Károly és testvére mészáros cég Szabadságtéri üzletében jelentek meg a szünetelő munkások és felszólították a mészárossegédeket a munka abbanhagyására, akik azonban ezt megtagadták. Az erőszakoskodókat a rendőrség távolította el az üzletből. A Vasipari szövetkezet Mikes Kelemen-utcai telepén is fenyegetésekkel akarták rábírní a munkásokat a sztrájkra, de ott is idejében közbelépett a rendőrség, végre a Vágóhidon jelent meg egy harminc főből álló erőszakoskodó csoport, akiket azonban a vágóhídi munkások alaposan elverték, a kerítésen át kikergettek, úgy, hogy mire a rendőrség megjelent, már dolga nem is akadt.

A déli órákban megjelent a főkapitány szobájában Urban Iván főispán és érdeklődött a munkásság magaviselete iránt és megnyugvással vette tudomásul, hogy a rendőrség minden nagyobb mérvű kihágást megakadályozott. Varjassy Lajos polgármester is többször érdeklődött a mai nap eseményei iránt a főkapitánynál.

(Tüntető séta.)

A pártvezetőség küldöttségben jelent meg a főkapitány előtt és engedélyt kért arra, hogy a Szabadságtéren gyülekezhesek a munkásság és a főúton végigvonulva a Városligetig, majd pedig ezen az úton visszatérve a kiindulási helyig tüntethessen a választói jog mellett. Huppert Henrik és társai adták be az írásbeli kérelmet, amelyre nyomban meghozta a főkapitány végzését és megadta az engedélyt s a pártvezetőséget felelőssé téve a rend fenntartásáért.

A munkásság egy része a délután a pártvezetőség helyiségeiben és az az előtt lévő téren töltötte el, egy másik része fél ötkor már a Szabadságtéren gyülekezett, hogy a tüntetősétára készüljön. A rendőrség is felvonult nagyobb készültséggel. Öt órakor körülbelül 500 munkás sorakozott a Szabadság szobor előtt és négyes sorban indulásra készen állott. Ekkor ismét kivonult az egy század huszárság és a Városház udvarán lovairól leszállva táborozott.

Pont öt órakor a vezetők kiadták a jelszót az indulásra. Moldován Ödön rendőrhadnagy vezetésével indult el a nagy munkáscsoport és a Vörösmarty utcán, Andrassy-téren át letért a József főherceg-ut jobboldalára és az utnak ezen a részén aztán kivonult a ligetbe, majd körülbelül egy negyed óra múlva visszafordulva ugyanebben az utirányban visszatért a Szabadságszoborhoz, ahol a rendőrség felszólítására feloszlott, úgy, hogy a rendőrség abban a véleményben tért vissza a városházára, hogy a mai napra teendőit be is fejezte.

(Vérengzés az Andrassy téren.)

Alig ütötte el azonban a hat órát, telefonon azt jelentették a főkapitánynak, hogy a Bocskay-téren több száz munkás verődött össze és ezek, élükön a pártvezetőség tagjaival, megindultak a Szabadságtér felé azzal a céllal, hogy végigvonuljanak a főúton és tüntessenek. Meglepetést keltett ez a hír, mert ez a második kiadású demonstráció a megállapodás ellenére volt előkészítve. A főkapitány elhatározta, hogy ezt meg is akadályozza. Berez Ferenc, Szecpkovszky Teofil, Moldován Ödön, Grumáz László dr., Kovács Antal, Fenesán János rendőrtisztek kocsira ültek

és a Szabadság tér felé vágattak, majd pedig Vida Vilmos rendőrfelügyelő vezetésével körülbelül 50 főből álló rendőrcsapat sietett a Szentháromság szoborhoz, hogy az odaérkező munkások menetét megakassza.

Körülbelül a Pannonia szálló elé érhetett Vida csapata, amikor kiadta a parancsot, hogy az egész utvonalon szélességében sorakozzanak fel és kardot rántva futólépésben tartott a tömeg felé. A rendőrök, akik jó pár perccel előbb értek a tüntetők csoportjához, felszólították azokat az oszlásra, de annyi idejük sem volt, hogy a parancsnak eleget tehesse, amikor már a *rendőrtelenség rájuk rojtott, kardlapozta és ütötte, verte az embereket.* Jajgatás, kiabálás, fülsiketítő lármák, füttyülés és szitkozódás volt a felelet erre az indokolatlan rendőrtámadásra. A rendőrök természetesen az utvonalon gyalogjáróin közlekedő *ártatlan közönséget sem kímélték* és a megdöbbenésükkel vádalkozó legénység közül valamelyik úgy vágta fejbe kardjával Reusz János 43 éves napszámost, aki egy bentesületből jött ki, hogy azt menten elborította a vér. Csakhamar nagy tömeg vette körül a szerencsétlen sérültet, akit Hoffmann Győző rendőrhadnagy bevitetett Andrányi Károly báró házának kapualjába, majd pedig a gyorsan megérkezett mentőkkel kórházba szállították, ahol megállapították, hogy sebesülése súlyos, de nem veszélyes.

Méltatlankodva, zugva és forrongva fogadta a tömeg ezt az ok nélküli vérontást, amelynek igazolásul a rendőrség azt mondja, hogy mikor Berecz kapitány a munkásokat csendes elvonulásra kérte fel, a tömegeből egy, de többek szerint *három revolvérlövés hangzott el.*

Öt-hat percig tartott ez az izgalmas jelenet a Szentháromság szobor körül, amelynek híre azonban villámgyorsan elterjedt a városban és csakhamar több ezer főnyi közönség gyűlt össze, amely felháborodva vett tudomást a rendőrtámadásról. Maguk a rendőrtisztviselők is elítélőleg nyilatkoztak a rendőrfelügyelő elhamarkodott és tulbuzgó fellépéséről.

— Nem vagyok hajlandó a felelősséget viselni! — jelentette ki előtte Berecz kapitány — mert önnek az lett volna a kötelessége, hogy az én parancsaimat teljesítse és én sem attakra, sem kardhasználatra parancsot nem adtam.

A közönség megnyugvással hallotta ezt a korrekt kijelentést. Ezután már nem okozott nagy nehézséget a tér kiürítése és hét órára, mire a csoportosulások legkitünőbb megakadályozója és feloszlatója, a záporos megeredt, az Andrássy-tér visszanyerte a maga hétköznapi képét. Az aradi általános sztrájk, amelyben állítólag négy-ötezer ember vett részt, pénteken reggel véget ért.

(Bezuzott kávéházi ablakok.)

Mikor délután hat órakor a Szentháromság szobor előtt a rendőrség attakot intézett a tömeg ellen, a szocialisták nagy része a Deák Ferenc utcába szorult. Az utcán járó kelők ijedten menekültek az üzlethelyiségekbe és a kapuk alá. A lármák és sikoltások közé egy erős kódogás és azt követő ablakcsörömpölés hangja vegyült. Eddig ismeretlen emberek kövekkel bezúrták a Fehér Kereszt kávéháznak a Deák Ferenc utcára néző két ablakát. Az ablak mellett *Móga* törzsorvos és egyik ismerőse ültek, akiket a lehulló üvegdarabok könnyebben megsebesítettek. A rendőrség nyomozza a rendbontókat.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 151
Melléklet (csak éjjel)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Ki a gyilkos?

— Érdekes főtárgyalás az aradi törvényszéken. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Többször foglalkoztunk már azzal a különös bűnperrrel, amelyben vádlottakként egy mulatozó társaság tagjai szerepelnek, akik közül valamelyik részeg félrel egy sörösüveggel úgy sújtotta főbe Spanlang János lakatosmestert, hogy az a szenvedett sérülésekbe belepusztult. Mintegy harmadfél évvel ezelőtt a rácvárosi Korona kávéházban mulatozott Spanlang, míg egy szomszédos asztalnál vasutas altisztekből és ezek családtagjaiból álló társaság sörözött. Spanlang már meglehetősen ittas volt s egy konyakospoharat hajított a társaság asztalára, amelynek szilánkjai egyik vasutast megsebesítették. Spanlang bocsánatot kért a társaságtól, de mégis szóváltás támadt közöttük, amelynek vége az lett, hogy Spanlang most már konyakospohár helyett sörösüveget hajított a vasutasok felé. Erre valóságos harc fejlődött ki a két társaság között. Sörösüvegek repültek a levegőben s a harc csak akkor ért véget, mikor egy sörös üveg úgy találta fejen Spanlangot, hogy eszméletlenül esett össze.

Spanlang hosszú ideig betegen feküdt a kórházba s utóbb meg is operálták. Az ütés következtében ugyanis beszakadt a koponyacsontja s ez a sérülés olyan rosszindulatú volt, hogy az agyat meg kellett operálni, s a koponyacsont egy részét eltávolítani. Időközben az aradi kir. ügyészség súlyos testi sértés miatt indította meg az eljárást a mulatozó társaság ellen. Ezután Spanlang kikerült a kórházból, de alig egy fél év múlva állapota újból rosszabbodott, majd epileptikus görcsöket kapott. Újra a kórházba került, ahol rövid idő múlva meghalt. A boncolás megállapította, hogy az operálás következtében Spanlang sebe inficiálódott s ennek folytán halt meg.

Az ügyészség ekkor megváltoztatta a vádiratot s ha ált okozott súlyos testisértés miatt kérte a vizsgálat elrendelését. A főtárgyaláson több tanút hallgattak ki, a legfontosabb azonban a Herceg-féle Koronakávéház főpincéréé volt. A koronatanu azt vallotta, hogy ugyan a vasutas társaság minden egyes tagja, Józsa Miklós, Józsa Miklósné, Csényi Mátyás, Csényi Mátyásné, Majoros Pál és Rabó Gyula mind dobáltak sörösüvegeket, de ő határozottan látta, hogy ezt az üveget, amely a sérülést okozta, Majoros Pál dobta az elhunyt Spanlang fele. Vallomására a pincér esküt is tett. E vallomás alapján az ügyészség csak Majoros ellen emelt vádat. Újból kitűzték a tárgyalást, amelyen a derék főpincér fordított egyet és ismét eskü alatt vallotta, hogy nem Majoros, hanem Józsa Kálmán altiszt volt az üveg dobója. Az ügyészség ismét készpénznek vette a főpincér előadását és most már új vádiratot készített, amelyben csak Józsa ellen emelt vádat. Következett az új főtárgyalás. Itt a főpincér megint megdöbbenéssel a dolgot és most már végérvényesen, de ismét eskü alatt azt vallotta, hogy nem tudja biztosan: ki dobta a sok vasutas közül a halált hozó sörös üveget.

Az ügyészség most már újrafelvételi kérelmet adott be a törvényszékhez, mely az újrafelvételt elrendelte. Most már a büntető törvénykönyv 308. paragrafusába ütköző többek bántalmazása által előidézett halált hozó súlyos testi sértés büntette miatt emelt vádat az ügyészség a társaság ellen. A mai főtárgyaláson valamennyi vádlott egyértelműleg azt vallotta, valamennyien dobáltak üvegeket s így nem tudják megmondani, hogy a halálos ütést ki mérte Spanlangra. A kihallgatott tanúk, a pincérek, cigányok, a kaszirnó, Herceg Gábor kávé, Herceg Gáborné mind ugyanígy vallottak. Az orvosszakértők megállapították, hogy a hozott sérülés és a beállott haláleset közt okozati összefüggés volt. Eereney Tibor dr., ügyész a vádirat értelmében kért ítéletet, míg Krenner Zoltán dr. és Reisinger Ferenc dr. védenecik felmentését kérték. A törvényszék hosszas tanácskozás után bűnösöknek mondotta ki a

vádlottakat és egyenként egy-egy havi fogházra, továbbá 20—20 korona pénzbüntetésre ítélte őket. Az ítélet ellen a vádlottak és védők fellebbeztek.

Mit tett a kormány?

— Interpelláció a vérengzések miatt. — A miniszterelnök válasza. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 24.

A képviselőház mai ülésén Tisza István házelnök több képviselőnek adott jogot arra, hogy a tegnapi utcai forradalmat sürgős interpelláció formájában szövé tchessék. Az interpellációkra fél óra után került a sor és azokra a miniszterelnök nyomban válaszolt.

Az első interpelláló Antal Géza munkapárti képviselő volt, aki így kezdte beszédét.

— Megilletődéssel ezennel szót emelek a tegnapi véres események dolgában, mert lehetetlen meghatottság nélkül beszélni azokról a dolgokról, amikor ártatlan járókelők, rendőrök és katonák pusztultak el, kaptak súlyos sebeket. De szánalmat érdemelnek maguk a tüntetők is, mert végérvényesen nem ők a hibások. *A felbujtók a gyilkosok.*

Huszár Károly: Az elnöki székéből tanítják a törvény felrugását.

Eitner Zsigmond: Megrendelt interpelláció!

Antal Géza így folytatta: A tizhónapos parlamenti anarchiának eredménye a tegnapi nap és a lelövésről való parlamenti beszélgetéseknek. Mert a tegnapi tüntetésnek sem tárgyi, sem személyi oka nem volt. Lukács László nem akar kibujni a kötelezettség alól, hogy a választóreformot megcsinálja. (Nagy zaj.)

Tisza István: Justh János urat rendreutasítom és figyelmeztetem, hogy utoljára utasítottam rendre.

Förster Aurél: János, halj meg.

Justh János: Nem rajtam fog mulni, hogy utoljára utasítson rendre.

Antal Géza: A szocialistáknak nincs okuk kételkedni abban, hogy Lukács beváltja kötelezettségét. Figyelmezteti őket, hogy épen a függetlenségi párt hozta divatba róluk a hazátlan bitang szót. Nagy taktikai hiba volt, hogy tegnap kirendelték a munkásokat. Jellemző a szocialista vezérekre, hogy amíg az utcákon vér folyt, ők itt beszélgettek nyugodtan a parlamentben. A pártviszonyok elfajulására mutat, hogy a sajtóorgánumok nem híven örökítették az eseményeket.

Antal Géza: Fontos tudni, hogy a tegnapi eseményeknél rendőri brutalitással, vagy a tömeg félrevezetett tébolyával állunk-e szemben? A szocialista vezérek felidéztek a szellemeket és most nem tudnak tőlük szabadulni. Végül elmondotta interpellációját, amelyben kérde, mit tett a kormány a zavargások megszüntetésére.

Antal Géza után Györfly Gyula vette védelmébe interpellációs beszédében a szociáldemokrata pártot, de végül ő is az iránt interpellálta a belügyminiszter, hogy miként akarja elfojtani a zavargásokat.

Mezőssy Béla volt államtitkár, a harmadik interpelláló azt vitatta, hogy a batóság nem volt eléggé koncilians a tüntetőkkel szemben, s ez okozta a bajt.

A többség nagy tetszéssel fogadta Antal beszédét, aki a vérengzésért a telkiismeretlen felbujtókra s ezzel a Justh-pártra háritotta a felelősséget.

Lukács László miniszterelnök egyszerre válaszol mind a három interpellációra. A szociáldemokrata-párt vezetősége, amelynek igen nagy befolyása van, de a mely, ha felelősségvállalásról van szó, sehol sem található, tegnap általános sztrájkot rendezett. A vezetőség, úgy látszik egészen kiejtette kezéből a vezetést, különben alig képzelhető, hogy ennyire elfajult volna a tüntetés. A rendőrség tilalmát a szocialisták nem respektálták s megtámadták a kivezényelt katonaságot és rendőrséget. A megtorlás nem maradhat el. (Viharos éljenzés és taps.)

— Arra nincs bizonyíték, hogy a rendőrség vagy a katonaság provokálta volna a tömeget. A sebesültek száma 182, a halottaké hat. Letartóztatás háromszáz esetben történt. Este a vezetőség azt mondta, hogy hajlandó leszeregni a mozgalmat. Erre nézve történt intézkedés de nagyon

Felhívás!

Van szerencsénk tisztelettel a helyi és vidéki vevőink szíves figyelmét felhívni újonnan érkezett áruraktárunkra.

kétséges értékű formában. Egyes gyári vezetők kijelentették, hogy szigorúan járnak el a munkásokkal szemben, ha beszüntetik a munkát. A munkások ennek ellenére résztvettek az akcióban és a munkaadók éltek a fenyegetéssel. Hozzáfordultak közvetítésért, ő megtett minden lépést és reméli, hogy a munkaadók kiméletesen fognak elbánni az alkalmazottakkal. A kormány választójogi programja nem lehet oka a tegnapi eseményeknek. Ha a kormány egyik vagy másik tárgyalása nem vezet eredményre, az nem lehet ok az utca biztonságának veszélyeztetésére és az sem lehet ok, hogy itt a Házban állítólagos atrocitások történtek. Ugy látszik, hogy *szociálista párt ezzel akarta kopott nimbuszát felfrissíteni*, de hogy ezzel az ügynek nem tett szolgálatot, az bizonyos. A rend fenntartása céljából a vidékről is hozattak katonaságot. A felelősségi momentumról sem szabad megfeledkezni, hogy megtudják azok a felelőtlen elemek, amelyek ezrek sorsáról intézkednek, hogy mire vezet az ha hatalmukkal vissza élnek.

A Ház a miniszterelnök választát egyhangúlag tudomásul vette.

HIREK.

A király véleménye a forrongásról

Fővárosi tudósítónktól.

Bécs, május 24.

A király ma délelőtt kapta az első jelentést a budapesti eseményekről. Egész délelőtt titkos tanácsosok eskütételével és audienciákkal volt elfoglalva, de az első jelentés után azonnal utasítást adott a kabinetirodának, hogy a magasabb katonai parancsnokságok tránként adjanak jelentést a felség számára. Ilyen utasítást küldött a kabinetiroda a budapesti hadtestparancsnokságoknak, a térparancsnokságoknak, a budapesti főkaditányságnak és a kormánynak. Sűrű egymásutánban érkeztek is a jelentések, a melyekről a kabinetiroda főnöke referált a királynak. Udvari körökben azt mondják, hogy a király most már *nem olyan érzékeny az ilyen eseményekkel szemben mint azelőtt*. A bécsi szociáldemokrata tüntetések annak idején még nagy hatást tettek a királyra, de mióta Ausztriában a választójog behozatala után a szociáldemokraták továbbra is antimilitarisztikus magatartást tanúsítanak, a király hasonló eseményeknél már nem tanúsít olyan érzékenységet, mint azelőtt. A legutóbbi bécsi drágasági tüntetés után a király maga kívánta a tettesek szigorú megbüntetését és a megsebesült rendőröknek nagy összegeket ajándékozott. Állítólag ő felsége most is nagyobb összeget fog adományozni az agyonlőtt rendőrök családjainak és a megsebesült rendőröknek.

— Az Aradi Közlöny és az általános sztrájk. Általános sztrájk volt pénteken Aradon és a szervezett munkások — első sorban tehát a nyomdai munkások — egész napon át nem állottak munkába. Megbénult az Aradi Közlöny hirszolgálat is. Ha a megszokott rendkívüli kiadás friss nyomdafestékes lapjait nem

Nagy raktár női fekete és minden diva'színben a legfinomabb **muslin- és flor-harisnyákban**, ugyisintén férfi és gyermek **socknik, trikók, gyermek ruhák és békékelvények**. — Nagy választék **c-ipek és batiszt gallérokban**, valódi **schweiczi hímések** és **szalagok** minden színben.

is tudtuk szétörpíteni a városban, mégis megtaláltuk a módját annak, hogy a közönséget gyorsan és pontosan tájékoztassuk a mai nap nagy eseményeiről. Délután fél egykor már száz meg száz példányban kapkodták szét az utcán az Aradi Közlöny gőpirással szokszorosított külön kiadását, amely tömören és híven tartalmazta a lázongó fővárosban, a képviselőházban és a sztrájkoló Aradon történt eseményeket. A sztrájk következtében az Aradi Közlöny szombat reggeli száma is néhány órai késéssel jut csak olvasóközönségünk elébe. A nyomdai munka a szervezetek határozata szerint csak szombaton reggel hat órakor vehette kezdetét, tehát az Aradi Közlöny mai számát olyankor kezdik szedni, amikor rendes körülmények között már készen indul utnak az olvasók felé a lap.

— **Megszökött az esküvő elől.** Körülbelül másfél hete, hogy egy gazdag budapesti vállalkozónak, *Sch. J.-nek Edith* nevű leánya titokzatos körülmények között megszökött szüleinek Sziv-utcai lakásáról. A szülők kétségbeesettek, mert a leánynak május 18-ára már ki volt tűzve az esküvője. Egy hirneves, de nem épen fiatal budapesti orvos volt a vőlegény, akit a leány nem szeretett, hanem annál forróbban szerette B. Jenőt, a műgyetem egyik hallgatóját. A szülők azonban a hirneves orvost akarták vejüknek és már régebben megtiltották a cinos műgyetemi hallgatónak, hogy lakasukat felkeresse. A szerelmesek azonban a tilalom ellenére is találkoztak. Az esküvő előtt pár nappal elhatározták, hogy történjék is bámi, de Edith nem fog az orvos felesége lenni. Közös elhatározással megszöktek Budapestől Nagyváradra. A szülők, hogy a nyilvános botrányt elkerüljék a rendőrségen nem tettek feljelentést, hanem összekötöttesbe léptek a Scossa Magyar magánnyomozó intézettel, mely egy detektívjét, mindjárt le is küldte Nagyváradra. A detektív egy napig veletlenül, ugyanabban a szállodában lakott, ahol a szerelmesek. A fiatalemberrel többször találkozott, de míg ő *nem ismerte fel a fiatalemberben az üldözöttet*, addig az felismerte benne a detektívet. Rosszat sejtve, este szépen összecsomagoltak és elutaztak. Most valhol Kolozsváron üldözi a boldog szerelmeseket az „ügyes” magádetektív.

— **Öngyilkos bárónő.** Bécsből táviratozák: tegnap délután öngyilkos lett Bécsben báró Oppen Alexandra. A 23 éves gyönyörű szép szászországi származású bárónkisasszony nagymennyiségű veronált vett be. Egy magán-szanatóriumba szállították, ahol este meghalt. Öngyilkosságának oka állítólag szerelmi csalódás.

— **Esküvő.** Szabados Nándor dr. e hó 26-án tartja esküvőjét L. Ch. Man Erzsikével.

— **Tanuló leányok Aradon.** Csütörtökön esendes honleányok látogatták meg a vértanú városát. A *tordai* polg. leányisk., a *bpesti Erzsébet* nőisk. és a *hosszafalusi* polg. leányisk. növendékei jártak Aradon. A *tordaiak* 54 tagból álló csapata ragadta meg különösen a figyelmünket, akik „*Torda*” feliratu nemzetiszínű jelvényekkel ellátottan jártak egész nap s emiatt — eleinte — „*elvtársnőknek*” is nézték. A leányok vezetőik kalauzolásával bejárták a várost. Aradról Temesvárra és onnan az Al-dunára mennek.

Teljes tisztelettel

Weisz és Benjamin

Arad, Andrassy-tér 22. sz.

Helyi és vidéki telefon szám 635.
Postai rendeléseket gyorsan, pontosan eszközöljük.

— **Mikszáth-utca Aradon.** A Mosóczy tetepen kiépült egyik utcát a tanács ma Mikszáth Kálmán utcának nevezte el.

— **Tömérdek lopás.** Budapestről jelentik: A tegnapi zavargáskor tömérdek lopás történt. Azok a tü. tetők ugyanis, a kik összetördelték a villamos kocsikát, ezeknek az értékesebb sárgaréz darabjait elvitték magukkal. A detektívek ma sorra járták az öszereseket s e telepeken megtalálták a villamos kocsi hiányzó részeit, a sárgaréz csöveket és rudakat, a melyeket potom pénzen eladtak a rombolók. A villamoskocsi holnaptól fogva csak hézagosan közlekednek, mert a megrongált vezetékek kijavítása napokig tart.

— **Orvosi körökből.** D. Graur Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J.-utcából is.

Kugel Ede dr. szülész, nőorvos május 20-ikától Eötvös-utca 5. szám alatt rendel. Telefon 921.

— **Eredeti japánrizsfüggöny darabja 10 korona,** kapható *Kotányinál* József főherceg-ut 3.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Brilliáns, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor elsőrangú* ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 321.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— **Pünkösdi ünnepekre.** *Imakönyvek* igen nagy választékban leszállított árban kaphatók *Ingusz L és Fiánál* Weitzer-utca.

— **Figyelmeztetés!** Arany jeggyűrűk és ékszerekben, mint megbízható céget, ajánljuk az 1889. óta fennálló Farkas Streicher céget, Tökölly-tér 1. sz. 3590

— **Az új ügyvédi nyomtatványok** *Kerpel Izsnál* kaphatók.

— **Kérjen ingyen** cipő-árjegyzéket a Moskovits cipőgyár r. t. fiókraktárából, Arad, Szabadság-tér 18.

— **Elsőrendűnek bizonyult ékszerek.** *Waldmann I. ékszerműves* gyártmányait legjutányosabban árusítja és készíti. Cégét a nagyközönség szíves pártfogásába ajánljuk. Üzlet és műhely Szabadság-tér 14. 3393.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Anatole France; a Pinquinek szigete,** már kapható 1 kor. 90 fillér *Juhász és Társánál*

* **Érdekes látnivaló!** Felhívjuk a nagyközönség figyelmét *Nagy Géza* egészen újonnan épült s a kor legújabb technikai eszközeivel felszerelt fényképezeti műtermére. A kapu aljában felállított kirakatokban sok szép enterieur-képet állított ki a fotografus. Ezen felvételek az illetők lakásán eszközöltettek. Azonkívül láthatók még nagyon sok helyes gyermek-felvételek és egy pár szépen beállított női portré. *Nagy Géza* műtermében naponta reggel 8—1-ig és délután 2—6-ig eszközöl felvételeket. Külső felvételeket pedig előjegyzés szerint teljesít. 6646

Harisnya, keztyű, matrózing

legnagyobb választékban, legolcsóbb szabott árak mellett

BÁRSONY ANDOR-nál Szabadság-tér 17. sz.

Kis rovatban minden szó egy-
eseri beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut 21.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elfér — avagy levélbélyegekből. Tudakozódandó a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levegő nélküli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetében, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szarvak száma szerint: számból. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közirakban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivanatra díjra felül megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert éretjük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Margithám

Anna ön egy csókot?? Oh igen, de csak ha Anna-papíron kér meg erre, kaphatja Juhásznál! 3487

Minden 100-ik vevő

kellemes meglepetésben részesül Török Ardor és Társa drogeriájában. 3383

„Carmen“

a szokott helyen vártalak, miért nem jöttél. T. 109

Női kezek

kezelésére legjobb a Vojtek és Weiss kézfinomítója. III-711

INGATLAN.

Aranykőz-utca 11. számú

magánház nagy gyümölcsös- és szőlőskerttel eladó. 3172

Ház eladó

Világosan, a főtéren oldalán, nagy kerttel, pincével, mely 800 hektó ürtartalmú nagy hordókkal van berendezve, nyaralónak is alkalmas. Bővebbet Winter Adolf ügyvédnél Arad, Deák Ferenc-utca 40. sz. 3587

Eladó szőlő.

3591 Szép fekvésű szőlő felszereléssel, házzal, esetleg berendezéssel, motoros megállóhoz közel, eladó. Bővebbet Tiszti Pálmánál, Ménésen.

ÖZLETEK.

Bettelheim K. utóda

első aradi fehérnemű tisztító intézet teljes felszereléssel családi körülmények miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3540

20 korona jutalmat

adok annak ki nekem egy forgalmas utcában egy kis üzleti helyiséget élelmi és cukorkaárusításához szerez. Cím a kiadóhivatalban. 3543

Aradhoz közeltekvő

magyar községben egy 25 év óta fennálló vegyeskereskedés korlátlan italméréssel, más vállalat miatt, házzal együtt eladó. Felvilágosítást szíveségből Nádor-utcai Orraktárban. 3576

Egy jóforgalmu

25 év óta fennálló szatócás üzlet a főtéren családi okok miatt eladó. Bővebbet József főherceg ut 1. sz. a Gólya-üzletben. 3515

Üzlethelyiség

közvetlen az Andrássy-tér közelében, berendezéssel vagy anélkül, azonnal átadó. Cím a kiadóhivatalban 3432

ALKALMAZÁST KERES.

Középkori gyermektelen házaspár házmesteri vagy hivatali szolgái állást vállalna. Cím a kiadóhivatalban. 3542

ALKALMAZÁST NYER.

Egy előrusító

felvétetik Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-utca. Csak felnőtt intelligens leányok ajánlatal vétetnek figyelembe. 555

Két tanulóiu

vas és fűszer szakmában felvétetik Dimitrescu Aurélnál Pankotán. 3541

Építési rajzoló,

ki földmérésben is jártas és mérnöki műszerekkel bányi tud, Hettyey Gyula és G'za műépítésszek irodájába, Temesvárra kerestetik. 3593

Tanulóleányok

heti fizetéssel felvétetnek az Aradi nyomdarszvénytársaság könyvkötészetében.

KIADO LAKÁS.

Butorozott szoba

a város közepén (Kölcsey-utca 9/a) külön bejárattal, utcai ablakkal, kiadó. 3433

Mikes Kelemen-utca 9. szám

alatt 3 szoba, alkj, előszoba és egyéb hozzátartozó helyiségekből álló lakás július, esetleg augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Fekete Jakab háztulajdonosnál. 3433

Sina-utca és Tóhály-tér

sarkán lévő bérházamban egy 4 és több 2 szobás lakás június 1-től kiadó. Ertekezhetni Codilla építészeti irodájában, József főherceg-ut 19. szám. Telefon 627. szám. 2741

Andrássy-tér 21. számú

házban 3 szobás utcai lakás azonnal kiadó. Bővebbet a Kereskedelmi Banknál. 3546

Lakás

nagyobb, erkélyes, Neuman-palotában november 1-re kiadó. 3616

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weiss biztos szerelvel érhető el. III-711

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hölgyközönség

szíves figyelmébe ajánlom legdivatosabb bécsi és párisi eredeti model-kalapujdonságaimat, melyek nagy választékban, izléses kivitelben, igen előnyös árban szerezhetők be nálam. Nagy választék gyermekkalapokban. — Havas Gizella női kalap-dívatertme, Forray utca (Gróf Hunyady-palota.) 1741

Házbérlőknyvek,

e célnak megfelelő beosztással kaphatók Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság tér 1. 2551

Teljesen

új karban lévő „Ujlaki“ látható írású írógép jutányos árban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3545

Kedvező vásárlás

folytán többféle elsőrendű német folyóirat minden elfogadható árban már 1 koronától kezdve; különböző szépirodalmi művek már 10 fillértől nagy mennyiségben kaphatók Krausz Paulin könyvkereskedésében. Telefon 511. sz. 4481

Képkert mintákból

legnagyobb választék és legolcsóbban lesznek elkészítve, ugyintén mindennemű üvegezést olcsón és pontosan eszközöl Fischer Mór, üveg- és porcellán-, lámpa-, diszműárkereskedés, Andrássy-tér 20. Megyei és városi telefon 568. 4310

Egy tolvárók

bötegek számára eladó. Perényi-utca 6/f. 3618

Eladó

2 lóra való keveset használt uri szerszám, 2 tölgyfa ruhaszekerény és egy könyvszekerény és egyéb butor darabok Szen Pál u 12. 3615

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és Weisznál. III-711

A brassói

országos állatkiállításán I. díjat nyert mangolica kocám után származó 4 hónapos koca és kan malacokat tenyésztésre 50 koronájával adom darabját. Angol malac, fehér és sárga színben, kilonként 1 kor. 60 fillért. Három darab 4-5 éves hasas mangolica koca és 12 darab hasas angol 3-4 éves angol kocát 150 kor. darabja. Három darab kisborjas telivér berni tehenet és 5 darab 2 éves berni tenyészbikát. 25 darab herélt mangolica öreg kocát. — Kralovánszky Kálmán, pta Holumbur u. p. Simonifalva. 3562

KÖLÖNFÉLE.

Ha hull a haja,
használgon magyar haj-perolint Vojtek és Weisztól. III-711

Jég

háztartási célokra, naponta házhoz szállítva, havi bérletben megrendelhető az „Aradi légtelep“ jéggyáránál Petőfi-u. 7a. Telefon 199. szám. 2633

Ha nem jól eszik
a hizója, adjon neki Vojtek és Weiss hírneves állat tápporából. III-711

Taxameteres

Bér-autok

Telefonszám
816
2851
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

1121

Gőztéglagyár Mikelaka

ajánlja géppel gyártott, legjobb minőségű

géptégláit

falazásra, kútkészítésre, továbbá mindennemű nyersfalazásra. Tulajdonos: 3124

Pollak Sándor Arad.

Városi irodája Nádor-utca 14. sz.
Telefon 55. és 515.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság
készít

névjegyet

elefántcsontpapíron
nyomva

divatos kivitelben.

Feltűnő alkalom előnyös vételre!!

Néhány héti

Fischer Simon cég nagyáruháza

Arad, Szabadság-tér

olcsó hetet rendez

sorozati árusítással, mely a külföldi nagyáruházakban nagyszerűen bevált azáltal, hogy a heti sorozati által, feltétlenül olcsóbban, jóval a rendes áron alul vásárolhat.

Sorozati árak:

1

koronás

sorozat:

- 2 drb. finom selyem magánköti
- 3 drb. tiszta selyem csokor nyakkendő
- 3 drb. tiszta selyem regatta nyakkendő
- 3 drb. legfinomabb álló gallér
- 2 pár fehér vagy színes kézelő
- 3 drb. elegáns angol batiszt zsebkendő
- 3 drb. finom női zsebkendő
- 1 drb. finom selyem zsebkendő
- 3 pár színes férfi harisnya
- 2 pár csikos női harisnya
- 2 pár gyermek patent harisnya a 7 sz -ig
- 1 pár finom női flor harisnya
- 1 pár finom selyem harisnyakötő
- 1 pár finom selyem nadrágtartó
- 1 pár finom selyem női keztyű
- 1 pár férfi svéd im. keztyű
- 1 drb. finom szövetsapka
- 1 drb. kék scheviot fiu sapka
- 1 drb. elegáns divat sétabot
- 1 drb. valódi bőr pénztárca
- 1 drb. valódi bőr cigaretta tárca
- 1 drb. China ezüst cigaretta tárca
- 1 drb. finom gyöngyház zsebkés
- 2 drb. puha dupla gallér színes és fehér
- 1 drb. selyembatiszt félmelegny
- 1 drb. női selyem gummi-öv fek. és szin.
- 1 drb. gyermek lackbőr öv piros és fek.
- 1 drb. divatos flor gyermek nyári trikóing
- 2 drb. csikos nyári gyermek trikóing
- 2 pár divatos gyermek nyári sokerli
- 2 drb. vászon sportsapka mosó
- 2 pár gyermek gummi nadrágtartó

2

koronás

sorozat:

- 1 drb. fehér puha férfi ing madrepulán
- 1 drb. színes turista ing kretonból
- 1 drb. damaszt alsó nadrág
- 1 drb. finom fiu sport ing kretonból
- 1 drb. francia batiszt alsónadrág
- 1 drb. finom női ing himzett
- 1 drb. siffon himzett női nadrág
- 1 drb. fiu divatkalap
- 1 drb. legújabb leány bob-kalap
- 1 drb. gyermek sport kalap
- 1 pár finom férfi bőrkezttyű
- 1 drb. gyermek esőernyő clothból
- 3 pár finom férfi flor harisnya
- 2 pár finom női áttört harisnya
- 6 drb. női selyem batiszt zsebkendő
- 6 drb. fehér len zsebkendő
- 3 drb. legfinomabb selyem csokor
- 1 drb. elegáns acél sétabot
- 1 drb. angol törös sétabot
- 1 drb. bársony divat ridikül
- 1 drb. női kezitaska bőrből
- 1 drb. valódi bőr szivartárca
- 1 drb. valódi névjegytárca
- 1 drb. egész finom bőrtárca
- 1 drb. finom gyöngyház zsebkés
- 1 pár finom női glacce bőrkezttyű
- 3 pár női divat harisnya színes csikkal
- 2 pár flor harisnya fekete szin. himzéssel
- 1 pár legfinomabb gummi nadrágtartó
- 6 drb. fin. ötrétű vászon gallér div. forma
- 3 drb. divatos tiszta selyem zsebkendő
- 2 pár krém színű selyem keztyű

3

koronás

sorozat:

- 1 drb. finom fehér damaszt férfi ing
- 1 drb. divatos selyem férfi ing
- 1 drb. elegáns zephir férfi ing
- 1 drb. legújabb színes férfi ing
- 1 drb. finom voil sport ing
- 1 drb. angol zephir sport ing
- 1 drb. finom férfi hálóing
- 1 drb. legfinomabb francia alsónadrág
- 2 drb. színes batiszt alsónadrág
- 2 drb. köpper alsónadrág
- 1 drb. finom női ing selyem szalaggal
- 1 drb. női hálókabát himzéssel
- 1 drb. finom női nadrág himzéssel
- 1 drb. férfi ernyő nikkell bottal
- 1 drb. női strappa ernyő
- 1 drb. divatos férfi strappa kalap
- 1 drb. legfinomabb divat sapka

3

korona

90 fillér

sorozat:

- 1 drb. finom divatos kemény kalap
- 1 drb. elsőrendű selyem ernyő
- 1 drb. elsőrendű fehér női ing
- 1 drb. elsőrendű angol zephir ing
- 1 drb. divatos selyem turista ing
- 1 drb. finom hálókabát csipkével
- 1 drb. finom kézi himzett női ing
- 1 drb. elegáns női nadrág
- 1 drb. elegáns bőrridikül

Ezen hirdetés néhányszor jelenik meg, célszerű megőrizni!

Dacára ezen feltűnő olcsó sorozati árak, a cég a áru elsőrendű minőségeért szavatol.
A Fischer Nagyáruház versenyképességét bizonyítja a 40 fényesen berendezett kirakat.

Vidéki rendelések utánvétellel eszközöltek. :: Meg nem felelő visszavételek.